

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

8. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

23. ÚNORA 2025

Z obsahu:

Duch Svatý a hlásání evangelia

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 4. prosince 2024,
náměstí Sv. Petra v Římě

- strana 2 -

Nejvyšší vzor

Zamyšlení nad
liturgickými texty
7. neděle v mezidobí
(cyklus C)

Bratr Amadeus

- strana 3 -

Svatý Albín

Libor Rösner

- strana 4 -

Naděje ukrytá v umění

Raně křesťanské
umění v Priscilliných
katakombách

- strana 6 -

Chléb svaté Zity (10)

Silvia Koscelanská

- strana 11 -

Úmysly Apoštolátu modlitby na březen 2025

- strana 13 -

Dobry pastyr, katakomby sv. Priscilly, Rim, druhá polovina 3. století

Duch Svatý a hlásání evangelia

Katecheze papeže Františka při generální audienci 4. prosince 2024, náměstí Sv. Petra v Římě

1 Kor 2,14-5

Dobrý den, drazí bratři a sestry! Poté, co jsme se zamysleli nad posvěcujícím a charismatickým působením Ducha Svatého, věnujme tuto katechezi dalšímu aspektu: *evangelizačnímu působení Ducha Svatého*, tj. jeho úloze při hlásání v církvi.

První Petrův list definuje apoštoly jako „ty, kdo hlásali evangelium skrze Du-

cha Svatého“ (srov. 1,12). V tomto vyjádření nacházíme dva ustavující prvky křesťanského hlásání: jeho *obsah*, kterým je evangelium, a jeho *prostředek*, kterým je Duch Svatý. Řekněme si něco o jednom i druhém.

V Novém zákoně má slovo „evangelium“ dva hlavní významy. Může se vztahovat na kterékoli ze čtyř kanonických evangelií: Matoušovo, Markovo, Lukášovo a Janovo, a v tomto významu evange-

lium znamená dobrou zprávu, kterou Ježíš hlásal během svého pozemského života. Po Velikonocích nabývá slovo „evangelium“ nového významu dobré zprávy o Ježíši, tedy velikonočního tajemství Pánovy smrti a vzkříšení. To je to, co apoštol nazývá „evangeliem“, když píše: „Za evangelium se nestydím. Jím se přece projevuje Boží moc a přináší záchrana každému, kdo věří.“ (Řím 1,16)

Pokračování na str. 5

Jak dodržovat Boží zákon a přikázání, jak být spravedlivý a zároveň milosrdný, jak milovat své nepřátele, jak hlásat evangelium? Mnoho otázek... Přidejme však ještě jednu: Proč? Ta nám totiž pomůže lépe pochopit odpověď na otázku „jak“. Jasnou odpověď, jak máme všechno to konat, nám dal Pán Ježíš: Buďte v tom jako váš nebeský Otec. Můžeme však jednat jako Bůh? Necháme-li se ovládnout pýchou, stavíme se na jeho místo, a tak Boha vytěšňujeme ze svého života – a to je špatně. My však víme, že Bůh je Láska a ta je základnou jeho vlády nad tvorstvem. To pak v důsledku určuje, že jednat jako Bůh znamená smýšlet s láskou jako Bůh a podle toho také konat.

Stále to však zní jako uměle vytvořený příkaz či jako fráze. Položme si tedy onu druhou otázku: Proč? Proč bychom měli konat jako náš nebeský Otec? Není nutné hledat složitou odpověď, stačí se podívat do běžného života člověka. Milujeme-li své rodiče, pak obvykle nejen proto, že jsme nositeli jejich genetické výbavy, ale především proto, že nás zahrnují obětavou láskou a snaží se nám dát to nejlepší, co mohou. A nepochybně je milujeme ještě více, když mají v sobě i lásku na rozdávání druhým: nikomu – nám především – nic neubere, ale zároveň je v jejich srdci místo pro další lidi. Nás pak svědomí nutí, abychom jednali stejně jako oni, neboť vidíme dobré ovoce, které to přináší. A tak je to i s nebeským Otcem. O to více, že

Editorial

on obětoval pro spásu každého člověka svého jediného Syna, a to nikoliv z nějakého lidsky chápáného hrdinství, ale z lásky k nám! Jestliže máme takového Otce v nebi, neměli bychom na prvním místě své myšlení a skutky připodobňovat tomu, jak smýšlí a koná on? Pochopíme-li do hloubky toto, pak už nám bude zřejmé, jak můžeme milovat své nepřátele či jak být spravedlivý a milosrdný současně – stačí pohlédnout na Otce.

Pokud bychom i přesto chtěli nějaké příklady ze života lidí, můžeme začít už ve Starém zákoně a v dnešním prvním čtení. David měl jedinečnou příležitost zabít Saula a převzít kralování v Izraeli. On však nechtěl vztáhnout ruku na pomazaného Hospodinem. Můžeme samozřejmě Davidovu jednání přisoudit jistou vypočítavost a strach z Božího trestu, ale i kdyby nic jiného, odráží se zde jeho láska k Pánu. V dalším verši, který již není součástí dnešní perikopy, David říká: „Tak jako tvůj život měl dnes v mých očích velkou váhu, tak můj život bude mít velkou váhu v Hospodinových očích a on mě vysvobodí z každé tísně.“ (1 Sam 26,24) Tím potvrzuje svoji víru, že Hospodin bude měřit člověku stejně, jako on měřil jiným lidem.

A to ladí s dnešním evangeliem, v němž Pán Ježíš rozlišuje jednání jiných lidí a těch, kdo uvěřili v nebeského

Otce. Kdyby věřící jen odpláceli dobré skutky druhých svými dobrými skutky, bylo by to málo a byl by tím vyřazen ze života Pán Bůh. Zůstalo by u toho starozákonního „oko za oko“. Pán Bůh je k nám sice milosrdný, odpouští nám naše poklesky, když jich litujeme, ale je zároveň spravedlivý: jestliže z lásky k němu a k lidem nepřidáme něco více do svého konání a budeme jen počítat, co nám kdo dal, tak i on nás bude jednou soudit stejnou optikou. A tady si musíme připustit, že jsme vůči Pánu velkými dlužníky... Chceme se snad opovážlivě spolehnout na jeho milosrdenství?

Pěkným příkladem, jak skloubit lásku k bližním a k Bohu, je svatý Albin. (str. 4–5) Na jednu stranu pomáhal všem potřebným, aniž by rozlišoval, zda jsou dobrého či zlého srdce. Na stranu druhou se vždy zasazoval o pravost a neporušenost Kristovy nauky, kde už bylo potřeba rozlišit mezi dobrem a zlem. A proč takto jednal? Protože v sázce byla jak pravda Boží, tak především spása pobloudivých duší. Tak lze pak chápat i poslání každého křesťana hlásat evangelium: nekáže sebe a pro sebe, ale káže Trojjediného Boha a pro spásu lidských duší!

O tom svědčí i rané křesťanské umění v Priscilliných katakombách (str. 6–10): ohlašuje totiž moc a přítomnost Boha, který nám v nebi připravil přibytí a s láskou nás očekává...

Daniel Dehner

To, co můžeš dnes prožít s Davidovou družinou, bude nejlepší průpravou k přijetí překvapujícího daru, jaký ti Ježíš dnes připravil svým slovem. Připoj se k družině a sestup na poušť Zif. Bohem pomazaný král je na útěku před svým předchůdcem, jehož srdce zatemnilo a zatvrdilo závist a nevráživost. Saul nesnáší Davida, protože se cítí zastiněn úspěchy, kterých s Boží pomocí David dosahuje. Není to dodnes tak častý důvod našeho rozdělení? Roztrpčený Saul vidí jediný způsob, jak vyřešit svůj problém: usilovat o odstranění svého soka. Je možné zachovat se jinak? Právě takový způsob ti chce ukázat pronásledovaný David. Zvolil si velkodušnost a úctu k tomu, který jej s nenávistí pronásleduje. Hospodin vydal Saula do jeho moci a mladý král by mohl rázem ukončit své vyhnanství a odplatit svému nepříteli. I když ještě platí zásada *oko za oko, zub za zub*⁽¹⁾, zvolil raději cestu velkodušnosti a šlechetnosti.

To, co bylo ve Starém zákoně spíše výjimečné, chce nyní Boží Syn změnit na zákon: *Milujte své nepřátele, číňte dobře těm, kteří vás nenávidí, žehnejte těm, kteří vás proklínají.* Zní to jako velmi obtížný požadavek, který se může zdát dokonce nesplnitelný. Ptáš se, zda od nás Bůh nepožaduje příliš mnoho? Ale co když Pán nepřichází s novým břemenem, nýbrž s velkým darem? Je tomu tak, že čím více se tvé nitro zpěčuje, tím větší je proměna, kterou ti Ježíš nabízí. Tobě se může zatím zdát, že od tebe požaduje slabost, ponížení, poraženectví; připadá ti to nespravedlivé, když se ti po křivdě nedostane zadostiučinění. Nejdříve se uklidni a potom poslouchej s důvěrou svého Pána. Mluví o něčem, co by se v lidském srdci a lidské mysli nikdy nezrodilo. Jemu jde nyní o více než o pouhá pravidla mezilidských vztahů. Chce tě naučit novému jednání, které daleko překračuje to, co dělají všichni lidé, dokonce i *hříšníci*. Uvádí tě do možnosti jednat královsky, božsky, jako *Syn Nejvyššího, neboť on je dobrý i k nevděčným a zlým*.

To, co ti tu Ježíš odhaluje, je ryze Boží vynález, proto se nediv, že se to tak těžce vměstnává do tvých lidských kategorií. Všechno, o čem Pán mluví, bylo nejdříve dokonale uskutečněno a ověřeno v jednání a konání Nejvyššího. Stačí, aby sis uvědomil: kdyby se Otec k tobě nechoval právě

Nejvyšší vzor

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Milujte své nepřátele, a budete syny Nejvyššího.

podle pravidel, která ti připadají tak náročná, ani bys neexistoval, tím méně nyní poslouchal jeho Syna.

Copak tě nemiloval nezištnou láskou ještě dříve, než jsi přišel na svět? Nedal ti bez úpisu všechno, co jsi a co máš? Jak mu to chceš vrátit? Kdybys dostával jen to, oč požádáš, již to by byla nenávratná půjčka nekonečné lásky, ale on ti dal sám od sebe to, na co jsi nemohl ani pomyslet: dal ti za pokrm sám sebe, a mohl to udělat jen proto, že vydal za tebe tu nejvyšší cenu – svůj božský život.

Tvé nesčetné nevěrnosti a nevděčnosti by ti mohl odplatit v kterémkoliv okamžiku. Ale on vyčkává ve své nekonečné dobrotivosti až do poslední chvíle, aby ses sám nepřipravil o možnost těšit se z jeho nezaslouženého a nesplnitelného daru: být věčně s ním a v něm. Proč myslíš, že ho máš navěky chválit? Protože tvou chválu potřebuje? Chystá svou věčnost nikoliv sobě, ale pro tebe, právě v tom bude tvoje blaženost, až budeš jasně poznávat, co všechno ti dává tak, že mu nejsi schopen nic, vůbec nic vrátit. Nikdy nebudeš schopen domyslet hloubku, s jakou Boží nezištnost odpovídá na tvoje sobectví. Chtěl jsi *být jako Bůh*. I když to byl projev pýchy a nevděčnosti, on ti vyhověl. Právě ti vysvětluje nepřiměřenější způsob, jak toho dosáhnout: *miluj jako on ty, kteří tě nenávidí, žehnej těm, kteří tě proklínají, každému, kdo tě prosí, dávej, a to, co ti vezme, nepožaduj nazpět*. Dopusud jsi v sobě nesl jen podobnost s člověkem, *kteří pochází ze země*. Nyní máš možnost nést *podobnost s tím, který je z nebe*.

Ježíš ti prozradil božský návod, jak překročit sám sebe. Ví velmi dobře, co to znamená, protože on sám si stvořil ty, kteří ho zabíjejí, a prosí za ně, aby jim z nesmírné lásky mohl prokázat milosrdenství. Jako by to bylo něco, co mu ještě schází k jeho dokonalé blaženosti. Chop se rychle této příležitosti a zamiluj si ty, kdo jsou proti tobě, křivdí ti a ubližují. Přijímej je

Liturgická čtení

1. čtení – 1 Sam 26,7-9.12-13.22-23
Saul sestoupil na poušť Zif a s ním tři tisíce vybraných mužů z Izraele, aby na poušti Zif slídlil po Davidovi. V noci David a Abišaj přišli k (Saulovu) mužstvu, a hle – Saul ležel a spal v ohradě vozů, s kopím zabodnutým do země u své hlavy, Abner pak a lid spali kolem něho. Abišaj řekl Davidovi: „Dnes vydal Bůh tvého nepřítele do tvé ruky. Nuže dovol, abych ho přibodl jeho kopím k zemi jedním bodnutím, druhého nebude třeba!“ David však Abišajovi odpověděl: „Nezabíjej ho! Kdo vztáhne beztrestně ruku na pomazaného od Hospodina?“ (Pak) vzal David kopí a džbán vody od Saulovy hlavy a odešli. Nikdo je neviděl ani nezpovozoval a nikdo se neprobudil. Všichni spali, neboť na ně padl tvrdý spánek od Hospodina. David přešel na protější stranu (údolí), zastavil se na vrcholu hory a zdaleka – byla to velká vzdálenost – volal: „Zde je kopí, králi! Ať sem přijde jeden ze služebníků a vezme ho. Hospodin odplatí každému podle jeho spravedlnosti a věrnosti; vždyť dnes tě vydal Hospodin do mé ruky, ale já jsem nechtěl vztáhnout ruku na pomazaného od Hospodina.“

2. čtení – 1 Kor 15,45-49

Bratři! První „člověk“, Adam, „byl stvořen jako živá bytost“, poslední Adam však bude oživujícím duchem. Ale není

Dokončení na str. 12

vděčně a s úsměvem, protože bez nich bys neměl příležitost následovat svého Učitele. V ničem jiném ho nemůžeš lépe napodobit. Hledej ty, kterým se můžeš rozdat a rozpůjčit bez náhrady. Za tím vším se skrývá zdroj opravdové Boží blaženosti. To je ona *míra natlačená, natřesená, vrchovatá, která ti bude dána do klína*. To je věrné uskutečnění obrazu Boha, pro který jsi byl stvořen. Využij příležitosti ukázat názorně světu, jak vypadá pravý Bůh.

Veleb, má duše, Pána, vše, co je ve mně, veleb jeho jméno. On nás věncí láskou a slitováním, nejedná s námi podle našich hříchů.⁽²⁾

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Ex 21,24; ⁽²⁾ srov. Ž 103,1.4.10.

Svatý Albín

Albinus znamená latinsky „bílý“ a toto jméno nosil na přelomu 5. a 6. století biskup z francouzského Angers. Bývá též uváděn jako Aubin a ve své době byl vnímán jako velice ctnostný muž, jenž se snaží o život co možná nejvíce se podobající původní bělosti.

Na svět přišel asi roku 469 v okolí západofrancouzského Vannes (ležícího v Burgundsku) na rodovém sídle svých šlechtických rodičů. Urozený původ mu zaručoval skvělou budoucnost, avšak on všechno pozlátka světa odvrhnul a vzdal se života v něm. Vstoupil do kláštera v Tintillacu nedaleko Nantes, dnes již neexistujícího kláštera, kde se žilo podle řehole sv. Augustina. Za jeho zdmi mohl postupně růst ve svatosti.

Tento růst pozorovala i mnišská komunita v Tintillacu a v jedné jeho fázi zvolila Albína opatem. To se psal rok 504 a pod jeho vedením začal klášter vzkvétat. Jak už jsme to mohli vidět u nejednoho opata či kvardiána, po čase Albín „povyšil“. Zářný příklad ctnostného opata nešel okolí a v roce 529 byl z vůle lidu jmenován biskupem angerské diecéze. Bránil se této volbě, argumentoval tím, že dlouhá desetiletí v podstatě neopustil klášter, a neví tudíž nic o životě za jeho zdmi, nádvkem není způsobilý spravovat diecézi. Nicméně nakonec se podvolil a počínaje tímto rokem začala pro změnu vzkvétat jemu podřízená angerská diecéze.

Na jednu stranu překypoval otcovskou láskou, jíž zahrnoval každého, s kým přišel do styku, a s níž také pomáhal každé-

mu potřebnému. Chudí a pronásledovaní u něj nacházeli útočiště, v duchu známého evangelního Ježíšova vyprávění o posledním soudu sytil hladové, napájel žiznivé, navštěvoval nemocné i vězně v jejich žalářích. Horoval pro spravedlnost a vůbec se vyznačoval všemi atributy pastýře, který není pouhým nádeníkem, a proto mu na jeho ovčích záleží. Albínovi jeho protivníci usilovali o život, avšak biskup z Angers ze všech pokusů o atentát vyvázl živ a zdrav. Samozřejmě měl i plno příznivců a obdivovatelů; jedním z nich byl kupř. sv. Cesareus z Arles, další znamenitý biskup své doby.

Na stranu druhou nikdy neslevil ani halíř tam, kde se jednalo o pravost a neporušenost Kristovy nauky hlášené církví, potažmo o církevní zákony a práva církve. V jeho době se hojně vyskytoval nešvar v podobě sňatků blízkých příbuzných, proti čemuž Albín vehementně bojoval, a pramálo si dělal z nepřátel, které si kvůli tomu získal. V sázce přece byla pravda Boží a spása těchto pobloudilých, pro něž chtěl nepomíjející štěstí na věčnosti, nikoliv dnes tak vzývané pomíjivé štěstí zde na zemi. Byl v tomto boji mezi biskupy v dnešní Francii osamocen, ostatní nenašli odvahu vystupovat proti těmto praktikám veřejně. Až v roce 538

**Svatý Albín,
biskup z francouzského Angers**

se mu povedlo svolat synodu do Orleánu a tam shromážděné spolubratry v biskupské službě přesvědčit, aby tyto incestní sňatky odsoudili jako neplatné a jednou provždy je zakázali.

Albín si během svého života získal úctu a respekt, který mu přes všechnu zavilost projevovali i jeho nepřátelé. Byl skutečnou osobností s nevšedním charismatem a neoddiskutovatelnou autoritou. Své vnější činy v oblasti katolické morálky či věrouky podporoval vnitřní askézí, která vyvěrala navenek. Každý v něm spatřoval člověka žijícího v přísném odříkání a pokání, ti Kristu věrní pak vzor skromnosti a opravdovosti.

Ani s přibývajícím věkem si nedopřál úlevy a v dodržování řádových regulí vytrval až do konce svých pozemských dní. Tím posledním, nedožitým až do půlnoci, byl 1. březen 550.

V ikonografii je sv. Albín zobrazován v řádovém hábitu a za atributy mu slouží ty, jež navazují na zázraky spjaté s jeho osobou, např. uzdravený paralytik či slepec, jenž jeho zásluhou prohlédl.

**Panoramatický pohled na současné francouzské město Angers,
kde se uprostřed nachází mohutné opevnění středověkého hradu ze 13. století.**

Jiný zázrak se váže k historce, kdy král Childebert uvěznil ženu jménem Etherie z Douille. Albin měl ve zvyku žádat o propuštění vězňů. Ty zavřené pro dluhy vykupoval, a proto se snažil na Childebertovi vymoci propuštění i této ženy, leč bez valného úspěchu. Childebert ji dal uvěznit, protože zatoužil po jejím těle, aby tak „splatil“ své dluhy vůči věřitelům, které by král jejím jménem uhradil. Ona mu ale nechtěla být po vůli a temná cela ji měla přivést „k rozumu“. Proto tedy chtěl Albin Etherii aspoň navštívit v její vězeňské kobce. Vydal se tam v přestrojení, a dokonce se k ní dostal. Narazil ale na dozorce, jenž se mu pokusil v pomoci nešťastné ženě zabránit. Ne na dlouho. Albin s ním naložil, jak nakládal se zlým duchem při exorcismu – dýchl mu do obličeje a muž v tom okamžení klesl mrtev k zemi. Zvěst se okamžitě dostala ke královým uším a udělala na něj takový dojem, že dovolil Albinovi, aby Etherii z vězení vykoupil.

Jiná legenda zase hlásá, že se světec na stolci angerských biskupů modlil celou noc za vysobození několika mužů uvězněných ve věži v Angers. Najednou se ze zdiva věže samovolně zřítíl velký kámen a vězni mohli díky tomu uprchnout. Je tedy nasnadě, že je patronem mj. vězňů, ale i cukrářů a pekařů.

Albinův hrob v kostele sv. Petra ve francouzském Angers se stal místem, k němuž putovala kvanta poutníků. Již šest let po jeho skonu byl k Albinově cti vystavěn kostel, načež do něj byly přeneseny jeho relikvie. Časem při tomto chrámu povstalo jemu zasvěcené opatství. Úcta ke sv. Albinovi se ve středověku nešířila pouze ve Francii, ale např. i v Anglii, Německu nebo v Polsku. Zvláště v přístavech země našich severních sousedů byl ctěn jako ochránce před piráty. Za svého života totiž zachránil pár svých farníků zajatých právě piráty. V 10. století se k němu utíkali obyvatelé města Guérande s prosbou o záchranu před Normany, kteří se k městu po řece blížili. Jejich modlitby byly vyslyšeny. Normané od města zahanbeně odtáhli.

Albinovy ostatky jsou k uctění také v pařížském kostele sv. Germána (Saint Germain) či v kolínském kostele sv. Pantaleona. Autorem jednoho jeho životopisu je nám také již známý sv. Venantius Fortunatus (viz *Světlo* 49/2021).

Duch Svatý a hlásání evangelia

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

Ježíšovo a později apoštolské kázání obsahuje také všechny morální povinnosti, které z evangelia vyplývají, počínaje Desaterem a konče „novým“ přikázáním lásky. Nechceme-li však znovu upadnout do omylu, který odsoudil apoštol Pavel, totiž že stavíme zákon před milost a skutky před víru, musíme vždy znovu začít od hlásání toho, co pro nás Kristus udělal. Proto apoštolská exhortace *Evangelii gaudium* tolik trvá na prvním z těchto dvou bodů, tedy na *kérygmatu* neboli „hlásání“, na němž závisí veškerá morální uplatnitelnost.

„V katechezi totiž podstatnou roli sehraje prvotní hlásání čili »kérygma«, které má být v centru evangelizační činnosti a každé snahy o církevní obnovu. [...] Když říkáme, že tato zvěst je »první«, neznamená to, že stojí na začátku a pak se zapomene nebo nahradí jiným obsahem, který ji překoná. Je první ve smyslu kvalitativním, protože je to zvěst principiální, a ve všech etapách a momentech katecheze se jí má stále znovu naslouchat a různými způsoby ji hlásat. [...] Netřeba se domnívat, že v katechezi má kérygma ustoupit nějaké údajně »solidnější« formaci. Není nic solidnějšího, hlubšího, jistějšího, konzistentnějšího a moudřejšího než tato zvěst.“ (č. 164–165) tedy kérygma.

Zatím jsme se seznámili s obsahem křesťanského hlásání. Musíme však mít na paměti také *prostředky* hlásání. Evangelium musí být hlásáno „skrze Ducha Svatého“ (1 Petr 1,12). Církev má dělat přesně to, co Ježíš řekl na začátku svého veřejného působení: „Duch Páně je na mnou, proto mě pomazal a poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst.“ (Lk 4,18) *Kázat s pomazáním Ducha Svatého* znamená předávat spolu s myšlenkami a učením život a přesvědčení naší víry. Znamená to nespolehat se „na přemlouvavá slova moudrosti, ale projevování Ducha a moci“ (1 Kor 2,4), jak píše svatý Pavel.

Snadno se to řekne, mohl by někdo namítnout, ale jak to uvést do praxe, když

to nezávisí na nás, ale na příchodu Ducha Svatého? Ve skutečnosti na nás závisí jedna věc, vlastně dvě, a o těch se krátce zmíním. První je modlitba. Duch Svatý sestupuje na ty, kdo se modlí, protože nebeský Otec – je psáno – „dává Ducha Svatého těm, kdo ho prosí“ (Lk 11,13), zvláště když ho prosí, aby hlásali evangelium jeho Syna! Běda kazatelům, kteří se nemodlí! Stávají se pak tím, co apoštol nazývá „znějícím kovem a cimbálem zvučícím“ (srov. 1 Kor 13,1).

Proto to první, co na nás záleží, je modlit se, aby Duch Svatý přišel. Druhou věcí je nekázat sebe, ale Pána Ježíše (srov. 2 Kor 4,5).

To se týká kázání. Někdy jsou kázání dlouhá, dvacetiminutová, třicetiminutová... Ale prosím, kazatelé mají hlásat nějakou myšlenku, nějaký cit a výzvu k činu. Nad osm minut kázání zaniká, není mu rozumět. A toto říkám kazatelům... [potlesk] Vidím, že to rádi slyšíte! Někdy vidáme muže, kteří si po začátku kázání jdou ven zakouřit cigaretu a pak se vrátí. Prosím, kázání musí přinášet myšlenku, náklonnost a návrh k činu. A nikdy ne déle než deset minut. To je velmi důležité.

Druhá věc – jak jsem vám říkal – je nekázat sebe, ale Pána. Není třeba se nad tím pozastavovat, protože každý, kdo se zabývá evangelizací, dobře ví, co to v praxi znamená nekázat sebe. Omezím se na konkrétní aplikaci tohoto požadavku. Nechtít kázat sebe také znamená nedávat vždy přednost pastoračním iniciativám, které prosazujeme a které jsou spojeny s naším jménem, ale ochotně spolupracovat, pokud jsme o to požádáni, na iniciativách společenství nebo na těch, které nám svěřuje poslušnost.

Kéž nám Duch Svatý pomáhá, provází nás a učí Nevěstu církev takto hlásat evangelium mužům a ženám dnešní doby! Děkuji.

Zdroj: www.vaticannews.va/cs.html
(Redakčně upraveno)

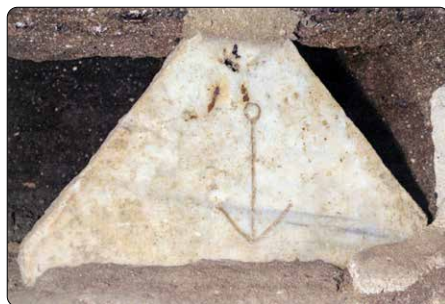
Naděje ukrytá v umění

Priscilliny katakomby jsou vsutku „královnou katakomb“, a to pro velký počet mučedníků, které kdysi ukrývaly. Vzácnou perlou jsou však i pro nečekané bohatství jedinečných fresek raně křesťanského umění. Malby odrážejí živou víru a naději prvních křesťanů v nebeský domov.

V dnešní době nám umělecká díla s křesťanskou tematikou nejsou cizí. Naopak, známe mnohá svědectví křesťanského sakrálního umění různých epoch, ať už jde o mohutné francouzské gotické katedrály, fresky Fra Angelica, anebo o Michelangelovu *Pietu*. Staly se součástí naší kultury. Ale katakomby nás vedou do doby dávno minulé, kdy umění s křesťanskou tematikou bylo sotva na počátku svého zrodu. V prvních společenstvích křesťanů, mezi nimiž byli mnozí *židokřesťané*, zpočátku ještě dlouhodobě platil židovský zákaz figurálního zobrazování: „*Neuděláš si žádnou sochu, nic, co se podobá tomu, co je nahoře na nebi nebo dole na zemi nebo ve vodách pod zemí.*“ (Ex 20,4) Totéž se týkalo i Říma, centra římské kultury, které bylo přímo zaplaveno sochami či jinými zobrazováními, jež sloužila buď dekoračně, anebo přímo k vykonávání kultu mnohobozství, což bylo pro křesťany nepřijatelné. Faktem je, že z prvních dvou století neexistují památky raně křesťanského umění. Jistou roli v tom jistě sehrává i hluboká bázeň a zbožné přesvědčení prvních

křesťanů, že nikdy se nedá dostatečně zachytit a zobrazit duchovní, božský svět.

Avšak pro zámožné pokřtěné Římány bylo umění neoddelitelnou součástí jejich všedního života. Proto směřují prvopočáteční kreativní kroky k vlastnímu křesťanskému umění právě ke správné volbě

vhodných symbolů mezi širokým spektrem pohanských znázornění, které by neprotiřečily křesťanské víře, ale daly by se převzít. Křesťanské umění tedy nevzešlo z překypující hloubky srdce společenství a liturgie, jak bychom to očekávali, ale spíše ze všedního umění každodenního života a domácího prostředí, jako například z výběru motivů pečetních prstenů. Umění nakonec vykrytalizovalo právě tam, kde jde o to poslední a nejdůležitější v životě člověka – o přechod do věčnosti a o místo nejen jeho posledního odpočinku, ale zároveň budoucího vzkříšení, tak jako Kristus opustil hrob a vstal z mrtvých. Takto se právě katakomby staly kořenkou raně křesťanského umění.

Na náhrobních deskách a stěnách katakomb lze proto již od začátku 3. století najít znaky, které křesťané stále vědoměji používali jako jednoznačné symboly své víry a současně jako skrytá poznávací znamení. Tím nejstarším a nejnámějším je **ryba**; v první řadě se vztahuje na apoštolů jako rybáře lidí, ale obrazně spíše znázorňuje samotného Krista a je první a nejkratší formou vyznání víry. Písmena řeckého slova ryba *ΙΧΘΥΣ* - *Ichthys* se čtou jako počáteční písmena pěti slov: *Ie-sous Christós Theou Hyiós Sotér*, tj. Ježíš

Kristus, Boží Syn, Spasitel. Často je s rybou spojen také symbol **kotvy** jako vyjádření naděje a spásy.

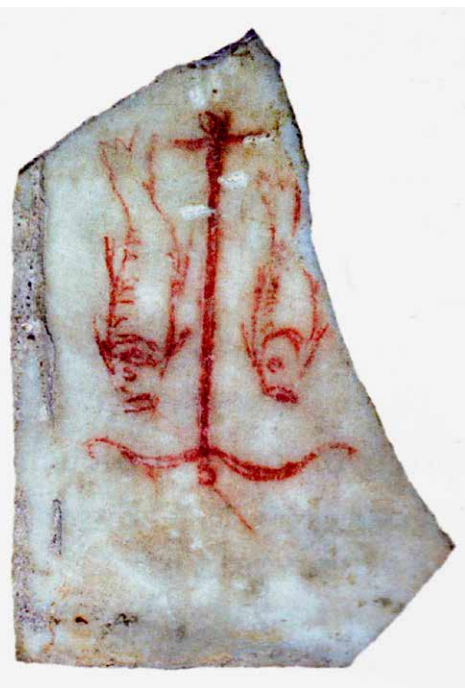
Počáteční **A** (alfa) a koncové písmeno abecedy **Ω** (omega) se jednoznačně vztahují na Ježíše Krista, který označil sebe samého za počátek a konec světa a dějin (srov. Zj 1,8: „Já jsem Alfa a Omega...“). Ještě častěji se vyskytuje **Kristův monogram** **ΧΡ**, který je zkratkou řeckého zápisu slova Kristus - *ΧΡΙΣΤΟΣ* a je utvořen z jeho prvních dvou písmen **X** - *chi* a **P** - *rho*.

Kříž, dnes pro nás symbol křesťanství, první křesťané původně nepoužívali. Bylo to pro ně nemyslitelné, jelikož ukřižování, tento nejkrutější římský způsob popravy se v té době ještě stále praktikoval. Poprava ukřižováním byla zrušena až za císaře Konstantina tzv. *Milánským ediktem* roku 313, ale trvalo ještě dlouho (dalších asi 100 let), než se kříž dostal do křesťanského umění.

KATECHEZE V OBRAZE

Priscilliny katakomby však kromě vytesaných či namalovaných raně křesťanských symbolů ukrývají ještě další vzác-

nosti. Ve starší, horní úrovni se nachází celá řada *hrobových místností* - *cubicula*, vymalovaných krásnými freskami, které daly zhotovit zámožné rodiny z úcty ke svým drahým zesnulým. Překvapující je, že většina z nich je po více než 1 800 letech ještě stále dobře zachovalá, ačkoliv byly namalovány na čerstvou vápennou omítku nanesenou na tufové stěny. Najdeme zde biblická zobrazení, která svědčí o pevné víře ve vykoupení a zmrtvýchvstání a zároveň jsou nejstarší formou katecheze pro děti a katechumeny. Malby jsou důkazem toho, že první křesťané byli jednak velice zběhlí ve znalosti Pisma svatého, ale také schopní rozumět a vykládat souvislosti a pasáže Starého zákona poukazující na Krista a vykoupení.

Zejména pro fresky průkopnického období raně křesťanského umění 3. století platí, že mnohé náměty, obrazové typy a stylové prvky křesťané čerpali z bohatého repertoáru pohanského umění. Ačkoliv biblické výjevy často působí ještě jaksi neuhlazeně a jsou zasazeny do barevného a liniového systému girland a zvířecích motivů, v průběhu několika desetiletí se rozvinou do celých obrazových cyklů, které pokrývají velké plochy stěn a klenb. Tak vzniká jakási řeč obrazů, jejíž síla se stále více rozpíná a vyznačuje se jednotností.

V jižní části katakomb se nachází pohřební sál nazvaný *Velata - přijímající závoj*, který dostal své pojmenování podle malby impozantní postavy ženy, pravděpodobně zesulé, která je zde zobrazena ve třech důležitých etapách svého života: vlevo přijímá závoj na svatbě, což je podle starověkých zvyklostí znamením poctivé vdané ženy, vpravo je jako matka

a dominujícím zobrazením uprostřed je žena s pozdvíženými rukama v modlitbě, oslavující Boha za dar věčného života - to znázorňuje její stav po smrti. Tato postava *modlící se ženy - Orante* by se na první pohled mohla zdát jako typicky křesťanský motiv, avšak opak je pravdou. V době jejího vzniku mezi lety 250 a 270 po Kr. si ho křesťané „vypůjčili“ z pohanské kultury, kde takováto ženská postava vždy ztělesňovala *pietas* - *povinnou, poctivou věrnost* vůči bohům a římským zákonům. Křesťané tímto *postojem orante* vyjadřovali odevzdanost v modlitbě, zvláště oslavný chvalozpěv Bohu. Ve skutečnosti se první křesťané modlivali s rozepjatými rukama, podobně jako to dělá ještě dnes kněz u oltáře.

Něco podobného platí i pro zobrazení postavy v centru stropní klenby. Jde o *Dobrého pastýře*, nejznámější a snad nejstarší zobrazení křesťanského umění. Rovněž však není původně křesťanské. V pohanském umění symbolizuje *kriophoros* - *člověk nesoucí berana* - ideál lidskosti, která se zasazuje za slabé. O to milejší bylo pro křesťany převzít tuto postavu pro znázornění toho, který o sobě řekl: „*Já jsem dobrý pastýř; dobrý pastýř dává život za své ovce*“ (Jan 10,11) a o kterém se žalmista vyjadřuje: „*Dopřává mi odpocívat na travnatých nivách... nebudu se bát ničeho zlého...*“ (srov. Ž 23)

V Priscilliných katakombách se setkáváme s četnými oblíbenými motivy, které obklopují *Dobrého pastýře*. Jedním z nich je např. **páv**, symbol nesmrtnosti duše, anebo **holubice s olivovou ratolestí**, ztvárňující záchranný Boží zásah. Právě toto poslední téma, záchrana těch, kteří ve zkoušce věrně zachovají svoji víru, má v katakombách ústřední postavení a pronásledovaným křesťanům mělo zprostředkovat útěchu a posilu. Je viditelné v širokém spektru starozákonních námětů, jako např. u proroka **Jonáše**, který je po třech dnech a třech nocích vyvržen zpět na souš z útrobu velryby a ke kterému se přirovnává Ježíš ve své předpovědi třídnenního spočinutí v hrobě a následného zmrtvýchvstání (srov. Mt 12,40). Rovněž sem patří také **tři mládenci v ohnivě peci** (srov. Dan 3). Během babylonského zajetí se statečně vzepřeli rozkazu pohanského krále Nabuchodonozora, aby se poklonili zlaté soše. Nakonec jsou vysvobozeni a neporušeně vycházejí z rozpálené pece. Naproti tomuto zobrazení je ztvárněna **Abraháмова oběť** (srov. Gn 22). Výjev je poukazem na samotného Boha Otce, který však „*neušetřil svého vlastního Syna, ale vydal ho za nás všechny*“ (Řím 8,32).

PRVNÍ OBRAZ PANNY MARIE

Nejkrásnějším klenotem Priscilliných katakomb však bezpochyby zůstává zobrazení **Bohorodičky s Dítětem**, které se datuje do let 230–240 po Kr., čímž se stává nejstarším mariánským obrazem vůbec. Scéna Narození se nachází ve staré západní části katakomb na omítce úzké klenby: Maria, zavinitá do závoje a tuniky bez rukávů, sedí na trůnu a s něžně nakloněnou tváří se dívá na Ježíška sedícího na jejím lůnu, zatímco on se obrací k pozorovateli.

S jistotou můžeme říci, že zde jde o Marii s Ježíškem, protože nalevo od nich stojí postava muže, který prstem ukazuje na hvězdu nad hlavou dítěte. Mužská postava ztvárňuje starozákonního proroka, s největší pravděpodobností Balaama, s proctvím: „*Hvězda vzešla z Jakuba se stává náčelníkem, zvedá se žezlo vzešlé z Izraele*“ (Nm 24,17), které se splnilo při narození Vykupitele z Panny Marie. Toto propojení starozákonního proctví s jeho naplněním v Novém zákoně známe z evangelií, avšak v umění jako takovém

je podobné propojení událostí úplnou novinkou a poukazuje na hlubokou biblickou znalost a chápavost umělce, jakož i zadavatele. Obraz je tedy malým ikonografickým divem, nakolik nemá žádnou předlohu u žádného předchůdce a tady je najednou ve své plné, geniální nádhře. Stejně jedinečná je jeho teologická hodnota, jelikož je zde poprvé obrazně vyjádřena mariánská myšlenka – mateřství Panny Marie v chápání prvních křesťanů, kteří ji uctívali jako pramen spásy, neboť nám porodila Ježíše.

Severně od tohoto zobrazení se nachází hrobový sál, obsahující další jedinečnou skvost, první svého druhu v křesťanském umění. Ukryvá se zde další mariánský výjev z poloviny 3. století – **Zvěstování** (srov. Lk 1,26–38). Uprostřed klenby trůní Maria, na niž ukazuje a již oslovuje mužská postava. Je to archanděl Gabriel, zde zobrazený bez křídel, jelikož se evangelium o křídlech nezmiňuje. Třetí mariánské zobrazení můžeme konečně najít nad jedním klenbovým obloukem v tzv. *Řecké kapli*. Je to **Klanění tří králů** (srov. Mt 2,1–12) Jejich oděv má tři rozdílné barevné odstíny, což v Orientu symbolizovalo tři nejznámější kontinenty: Evropu, Afriku a Asii. Jsou prvními skutečnými poutníky budoucí církve, přicházejí se svými dary a jsou přijati Marií a božským Dítětem sedícím na trůně. Tyto tři mariánské výjevy Priscilliných katakomb tvoří vlastně první mariánský cyklus a podobně jako tři výjevy v sále *Velata* poukazují na tři rozhodující okamžiky v tajemství Božího vtělení a v životě Panny Marie: Zvěstování, Narození a Zjevení Páně (Epifanie). Spolu s ostatními již zmíněnými freskami jsou nejstaršími svého druhu v dějinách umění.

KRYPTOPORTIKUS A ŘECKÁ KAPLE

Se třemi králi jsme se dostali ke staré východní chodbě s hroby, nazvané *kryptoportikus*, neočekávaně prostranné, v podzemí ukryté hale se sloupořadím s křížovými klenbami. Pochází z konce 2. století, od počátku sloužila k obřadům pohřbívání a patřily k ní pohřební komory a vodní cisterna. Později k ní byla připojena *Řecká kaple*, pojmenovaná podle dvou řeckých nápisů. Je to malý sál, vyzdobený mnoha biblickými výjevy. Zobrazení vznikla

Nejstarší zobrazení Bohorodičky s Dítětem

Zvěstování

ve 3. století (vládl císař Gallienus, 253–268) a opět zvýrazňují zachraňující Boží zásah, čímž povzbuzovala křesťany a upevňovala jejich odvahu a věrnost Bohu i navzdory všem nástrahám a hrozbám. Vedle **Daniela v jámě lvové** (srov. Dan 6) je zde po stranách zobrazen zřídka vykyklus **Zuzany** (srov. Dan 13). Zuzanina čistota byla ohrožena dvěma nestoudnými starci, byla křivě obviněna a odsouzena a nakonec zachráněna Danielem. Zobrazení **Vzkříšení Lazara** (srov. Jan 11) vypráví naprosto jasně o vítězství nad smrtí.

Nad prostřední klenbou Řecké kaple se na načervenalém pozadí nachází vzácné zobrazení slavnostního obědování, tzv. *refrigerium*. Křesťané převzali od pohanů praktikování smuteční hostiny a slavili ji jako pohoštění v duchu dobročinné nezištné křesťanské lásky k bližním, aby tak uctili mučedníky, anebo touto dobročinností pomohli svým zesnulým. Výjev pravděpodobně znázorňuje využití této místnosti. Na fresce je zobrazeno mnoho prvků souvisejících s Eucharistií, a proto byla dlouhodobě interpretována jako raně křesťanské eucharistické slavení lámání chleba – *Fractio Panis*. Vlevo postava sedící u stolu láme chléb a podává ho ostatním přisedlícím – gesto poukazující na Ježíše při poslední večeři. Před touto postavou je na stole položený pohár s vínem a talíř s chlebem a rybou a vedle stolu je sedm košů naplněných chlebem; to je symbolické znázornění zázračného rozmnožení a příslibu pravého chleba, který daruje věčný život.

Říká se, že ten, kdo navštíví katakomby, neodchází odtud smutný. Poselství všech mučedníků a svatých, jakož i svědků víry Starého a Nového zákona, přítomných na freskách, beze slova, ale zároveň výřečně ohlašuje moc a přítomnost Boha, který nám v nebi „připravil příbytek“ (srov. Jan 14) a s láskou nás očekává.

*Z Vítězství Srdce 160/2024
přeložil a upravil -dd-*

*Pramen: Raffaella Giuliani,
Die Priscilla-Katakomben,
Päpstliche Kommission für christliche
Archäologie, Todi 2017*

*Foto © Papežská komise
pro sakrální archeologii*

Klanění tří králů

Kryptoportikus

Řecká kaple

Chléb svaté Zity (10)

8. KAPITOLA

Past na Zitu

„I tak nevím, na co mi to bude. Ne-provdám se přeci za nějakého sluhu, kterému budu obšívat záplaty,“ rozčilovala se Teresita.

Každý den ve škole jí přišel nudný a absolutně zbytečný. Jenže matka přikázala, že jako každé děvče ze vznešené rodiny i ona musí chodit do školy, aby se vzdělala. A tak musí povinně vyšívat, háčkovat, zašívat.

„Ani mě to nebaví. Šaty si neušiji, vždyť máme krejčově! A na zašívání mužova spodního prádla budu mít komornou,“ přidala se Clara.

Seděly spolu s dalšími třemi spolužačkami na lavičce v parku. Domů se jim nechtělo, co by tam dělaly? Jen by se nudily a dívaly se z okna. Raději si každý den po škole zašly do parku a svěřovaly si svá přání. Všechny měly jedno společné – dobře se vdát a víc se o nic nestarat.

Naštěstí se jejich hovory netýkaly jen výhodného sňatku, ale občas si povídaly i o knihách či hudbě. Bylo totiž dobrým zvykem, aby děvčata ovládala hru na harfu nebo loutnu. Avšak žádné téma neprobíraly tak podrobně a s takovým nadšením jako budoucí svatbu. Některé se svěřovaly, který mladý muž se jim dvoří, či naopak, kterému by daly své srdce, ale dotyčný mladík nemá o něj zájem. Tehdy si i poplakaly.

„Všimly jste si, jak si Zita s Francescou padly do oka?“ nadhodila Rosalia, nejstarší ze všech děvčat.

„Jasně, vždyť i slepý by si všiml, jak se na sebe usmívají. Dnes jsem je dokonce viděla jít spolu ze školy,“ odpověděla zlomyslná Clara.

„Víte, o čem si povídaly během přestávky?“ Rosalia se rozhlédla po dívkách, a když viděla jejich zvědavé oči, pokračovala: „O nedělním kázání!“

Všechny jako na povel zakoulely očima a rozesmály se.

„Slyšela jsem od naší služky, že je Zita velmi zbožná. I ráno nejprve běží do kostela, až potom jde do školy,“ říkala Clara. „A po škole také nejprve utíká tam.“

„Taktéž Francesca je stejně zbožná, až je to nezdravé. Když se jí zeptáš na módu, dívá se, jako by nevěděla, o čem je řeč. Zato když se zeptáš, jestli se jí líbila mše, oči se jí hned rozzáří,“ vzala si slovo Jetta. „O čem se mám s takovou pámbičkářkou bavit?“

„Proto jsem dnes naschvál začala mluvit o Ginovi. Vychloubala jsem se, že byl u nás v neděli na oběd a dal mi najevo, že mu nejsem lhostejná. Ale ona jen cudně sklopila oči, div jimi neumyla podlahu, a zašeptala, že mi to přeje.“ Clara se rozesmála.

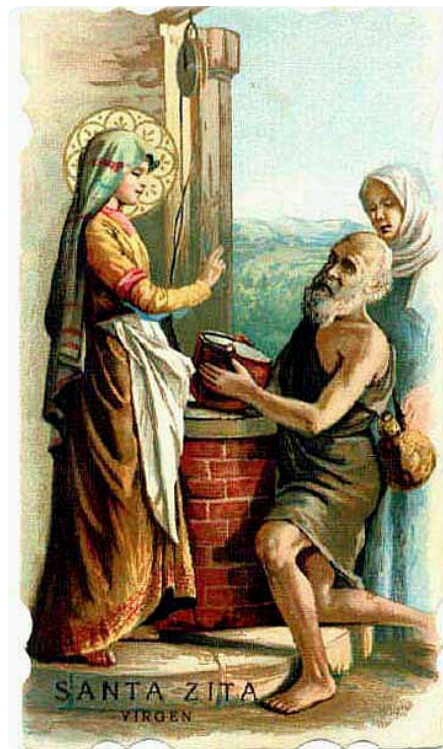
„Ta je podle mě úplně mimo,“ konečně se rozhovořila i Elisa. „Když jsem se jí ptala, zda mi může půjčit nějakou knihu, s radostí mi půjčila životopis jakési světice,“ zakroutila očima.

„Je opravdu zvláštní, velmi starosvětsky vychovávaná,“ zapojila se do rozhovoru Angelina, „řekla jsem jí, že jí to dnes sluší, a hned zčervenala jako rajče. Když nadhodím, že pro svůj vznešený stav určitě nemá nouzi o bohaté nápadníky, dív se pro hanbu nepropadne. Anebo když jsem jí před měsícem zvala na tancovačku, tak se vyděsila, jako bych jí lákala na šibenici. A co vím, ani její matka nebyla jiná. Také prý hledala všechno štěstí jen u Boha a v modlitbě. Nechápu, proč se vdávala, mohla přece vstoupit do kláštera.“

„Je to jasné,“ zasmála se Clara, „zbožná matička všechno přenášela na dceru. A o čem se dá mluvit s ubohou služtičkou Zitou, která vymetá častěji podlahu v chrámu než ve via Fontana? Jen o svatosti.“ Otrásla se, jako by vyslovila něco ošklivého.

„Děvčata, něco mě napadlo.“ Rosalia jim naznačila, aby se shlukly kolem ní a něco jim šeptala.

„Anděle Boží, strážce můj, rač vždycky být ochránce můj: mě vždycky veď a napravuj, ke všemu dobrému mě vzbuzuj. Ctnostem svatým mě vyučuj, ať jsem tak živa, jak chce Bůh můj. Tělo, svět, ďábla přemáhám, na tvá vnuknutí pozor dávám. A tak s tebou ve spojení ať vytrvám do skonání, po smrti pak v nebi věčně

chválím Boha ustavičně. Amen.“ Zita šeptala slova modlitby.

První sluneční paprsky nakoukly do její komůrky. Polechtaly ji na nose, pohladily ji tvář, která se během modlitby změnila na tvářičku dítěte. Zita to nemohla vidět, slunce však ano. Proto ji vzápětí celou zalilo paprsky, jako by ji celou objímalo.

Zita se potom ještě pomodlila za zdraví duše i těla pánů domu, dětí, všech sluhů, ale i spolužaček. Až pak vstala ze země a svlékla vlněnou košili.

Oblečená v prostých šatech vyšla z pokoje a potichu proklouzla do kuchyně. Večer nachystala s Marisou těsto na chléb, ale i když si kuchařka nestěžovala, Zita si všimla, že má bolesti. Až když jí pohrozila, že půjde za paní Fatinelliovou, Marisa se přiznala, že si odřela pravou ruku o zárubeň dveří v kuchyni a bolí ji. Proto vstala dříve než jindy, aby Marisu osvobodila od pečení chleba.

V chladné kuchyni nejdřív zapálila oheň v peci, potom se opásala zástěrou, připravila si sáček s moukou na podsypávání a slaměné košíky na chléb.

Práce jí šla od ruky, pec se rozpálila a zpocená Zita mohla vložit do pece první dva pecny. Předtím, než je tam vložila, udělala na každém křížek. Chléb se pekl jedenkrát týdně. Paní Fatinelliová

nedovolila, aby se z něho vyhodila byt jen kůrečka. Neustále zdůrazňovala, že je to Boží dar, se kterým je třeba nakládat s úctou a vděkem.

Když se pecny pekly, prsty probírala zrníčka růžence a při každém začátku desátku prosila v srdci Pannu o Marisino uzdravení. Upečené pecny ještě horké potřela vodou a přikryla utěrkou.

„Ach, jak to tu krásně voní.“ Marisa vešla dovnitř. „Jak se ti jen odvděčím?“ Provinile se podívala na slaměné košíky s čerstvými chleby.

Zita si hned všimla, že se v noci moc nevyspala. „Vždyť mi to oplácíš každý den teplým jídlem,“ zasmála se Zita a opláchla si ruce. Vždyť škola volá!

Marisa osaměla v kuchyni. Zita má opravdu vděčné srdce, pomyslela si. Ještě nikdo jí nepoděkoval za to, že se točí kolem měděných hrnců nad horkou pecí. Dokonce i paní Fatinelliová je na taková slova chvály dost skoupá.

Zita kráčela ulicemi Luccy a přemýšlela nad kuchařkou. Zapomněla jsem se jí zeptat, zda jí ještě ruka bolí. Ale asi ano. Nevypadala, že by si během noci moc

odpočinula. Došla ke kostelu a opřela se do těžké brány.

V tichém svatostánku se přežehnala svčenenou vodou a potom v boční lodi kostela, na svém oblíbeném místě poklekla.

Dobrý Bože, děkuji ti, že se o mě tak staráš. Kdybys mě nepřivedl do domu mých pánů, kdoví, ke komu bych se dostala do služby. Paní Bianca je starostlivá, nikdo v domě nehladoví a pan Guglielmo nám vyplácí mzdu vždy včas. Děkuji ti za mé dobré pány, neboť se starají nejen o naše těla, ale i duši. Včera mi paní Bianca půjčila knihu o svatě Cecilii. Je krásná. Určitě se o ni zmíním Francesce. Také za ni ti děkuji. Ačkoli je vznešená slečna, ke mně je milá a nedává mi najevo svůj původ. Stále říká, že všichni jsme děti Boží. Nyní mě omluv, musím jít do školy. Sklonila hlavu a přežehnala se.

Vyklouzla z kostela, a když si všimla, že se ke škole blíží ostatní spolužačky, zrychlila.

„Děvčata, dnes byste měla víc pracovat rukama,“ vítala je paní Modesta s narážkou na jejich klevetění. „Každá máte

co dělat, dejte si na práci záležet, aby ji zákazníci nevrátili bez placení,“ kárala je.

V místnosti zašumělo. Každá se cítila trochu uraženě, vždyť dělají, co můžou. Paní Modesta si jejich naříkání nevšímala, ke každé přišla, zkontrolovala stav práce, poradila, případně přikázala opravit. Třída se ponořila do ticha, slyšet bylo akorát paličky, kterými Rosalia dělala krajku.

Zita vyšívala ubrus. Objednala si jej manželka lékárníka. Bílou látku bylo třeba vyšít stříbrnou nití. Paní lékárníková si rovněž nadiktovala vzor. Ve středu má být mísa s hrozny a dokola rozmístěné kuličky hroznů. Když tento úkol paní Modesta přidělila Zitě, každé z děvčat si oddechlo. Vyšívání ubrusu pro věčně nespokojenou paní lékárníkovou byl nejhorší trest, jaký by mohly dostat.

Zita se však zaradovala. Posadila se na dřevěnou trojnožku a s láskou navlékala stříbrnou nit, aby mohla ubrus vyšít. Práce ji pohltila. Věřila, že hotový ubrus bude moct odevzdat paní Modestě, která za každou práci inkasovala dohodnutou cenu, už zítra. Jiný příjem na živobytí, kromě školného, které jí platí rodiče děvčat, nemá.

Paní Modesta je stále krásná žena. Trochu pošetilá a dost velká koketa. Rodiče ji jako velmi mladou donutili do výhodného sňatku s bezdětným vdovcem Giacomem. I když se k němu moc neměla, jeho peníze užívala ráda. O třicet roků starší Giacomo se po osmi letech manželství odebral na onen svět a Modesta až tehdy zjistila, že nezemřel na starobu, ale kvůli strachu z hrozících dluhů. Investoval do nákupu obilí, ale velká sucha, která přetrvávala po tři roky, mu vzala nejen peníze, ale i možný zisk. Takovou tíhu jeho srdce neuneslo.

Modesta byla sice mladá, ale také oplývala podnikavým duchem. Ačkoli nebyla v ručních pracích zručná, odvážně se rozhodla založit školu pro děvčata, aby se před sňatkem naučila domácím pracím. Zaměstnala dvě staré učitelky, a když od nich odpozorovala postupy všech ručních prací, propustila je, aby se už nemusela dělit o zisk. Byla lakomá, ale zároveň si ráda dopřávala jen to nejlepší.

Když založila školu, první dny věnovala návštěvám zámožných rodin, aby domácí paní přesvědčila, že ruce mají na to, aby si doma šily, vyšívaly, předly,

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

napřed to, co je zduchovnělé, nýbrž to, co je živočišné, a potom teprve přijde to, co je zduchovnělé. První člověk byl utvořen ze země, je pozemský, druhý člověk je z nebe. Když někdo pochází ze země, ze země jsou i jeho děti. Když někdo pochází z nebe, z nebe jsou i jeho děti. My jsme na sobě nesli podobnost s tím člověkem, který pocházel ze země, stejně tak ponese me i podobnost s tím, který je z nebe.

Evangelium Lk 6,27-38

Ježíš řekl svým učedníkům: „Vám, kteří posloucháte, říkám: Milujte své nepřátele, prokazujte dobro těm, kdo vás nenávidí, žehnejte těm, kdo vás proklínají, modlete se za ty, kdo vám ubližují. Tomu, kdo tě udeří do tváře, nastav i druhou; kdo ti bere plášť, tomu neodpírej ani šaty. Každému, kdo tě prosí, dávej, a kdo ti bere, co je tvoje, od toho nežádej nic nazpátek. Jak chcete, aby lidé dělali vám, tak i vy dělejte jim. Jestliže milujete ty, kdo milují vás, co za to můžete od Boha čekat? Vždyť i hříšníci milují ty, kdo je milují. Prokazujete-li dobrodiní těm, kdo je prokazují vám, co za to můžete od Boha čekat? To přece dělají i hříšníci. Půjčujete-li těm, od kterých doufáte, že vám to vrátí, co za to můžete od Boha čekat? Vždyť i hříšníci půjčují hříšníkům, aby dostali stejně tolik nazpátek. Ale milujte své nepřátele, prokazujte dobrodiní a půjčujte, a nic nečekejte zpět. Vaše odměna bude hojná a budete syny Nejvyššího, neboť on je dobrý k nevděčným i zlým. Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec! Nesuďte, a nebudete souzeni; nezavrhujte, a nebudete zavrženi; odpouštějte, a bude vám odpuštěno. Dávejte, a dostanete: míru dobrou, natlačenou, natřesenou a vrchovatou vám dají do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou se naměří zase vám.“

ale aby je použily na vznešenější účely. A potom, když se děvčata naučila vyrábět krajky, chodily za ní ony a objednávky se jen hrnuly. Kromě ručních prací se ve škole vyučovala i etiketa, povinnosti komorných, malé počty a hodina týdně byla vyhrazená i čtení.

Vyučování se blížilo ke konci. Slunce se lenivě stahovalo za kopec, aby přenechalo oblohu vycházejícím mrakům.

Rosalia přišla k Zitě. „Zito, mám ještě nějakou drobnou práci. Nemohla bys místo mě odnést tento vyšitý kapesník? Měla jsem ho přinést už před hodinou. Spěchá to.“

„Jistě, ráda,“ odpověděla Zita.

„Děkuji, je to třetí dům v uličce nalevo od parku. Ale spěchej. Je to opravdu velmi naléhavé,“ položila kapesník na stolek a vytratila se za ostatními děvčaty.

„Je to zařízeno,“ významně mrkla a posadila se mezi Claru a Elisou.

Zita udělala na nitce zespodu očko, ubrus pečlivě složila, jemně uchopila kapesník, jako by držela v ruce vzácnost, a vyšla ze třídy ven.

Nadšená, že může pro Rosalii něco udělat, rychle vyšla do uličky vlevo od parku, přesně jak jí přikázala.

Francesca si všimla, že Zita odchází. Così ji nutilo podívat se na Rosalii, a když viděla, že se spolu s Clarou a Elisou potutelně usmívají, srdce jí sevřela zlá předtucha. Rychle vyběhla ven z učebny. Bylo jí jasné, že na Zitu nastražily past.

Na ulici se potulovali ti, co neměli co dělat, ale také spokojení trhovci, kteří vše prodali, a dovádějící děti. Francesca se zastavila před parkem a rozhlédla se na všechny strany, ale Zitu nikde neviděla.

„Neviděl jsi Zitu?“ zeptala se Maxima, když ho zahlédla mezi dětmi.

„Ne,“ zakroutil hlavou.

„Já jsem ji viděla, šla tam,“ ukazovalo děvčátko rukou do uličky.

Když Francesca uviděla směr, kam se Zita vydala, srdce se jí ještě víc rozbušilo. Rozběhla se, aby kamarádku doběhla dřív, než se stane neštěstí.

Zita došla před dům, který jí popsala Rosalia. Ulice, kde se nacházel, byla ponurá a vůbec celá zvláštní. Připomínala jí uličku v rodné vesnici, kde bydleli ti nejchudší, ke kterým každý večer chodila její drahá maminka. Ach, jak dlouho jsem ji už neviděla. Srdce se jí stáhlo

Celosvětová síť modlitby s papežem ČESKÁ REPUBLIKA

Apoštolát modlitby tvoří celosvětovou síť modliteb, která spojuje všechny křesťany s papežem Františkem a jeho záměry. Připojte se k rodinně služebníkům v Apoštolátu modlitby, kteří velkodušně nabídnou svůj život, práce a modlitby Kristu Veleknězi. Každý měsíc je za vás sloužena mše svatá.

DENNÍ MODLITBA APOŠTOLÁTU

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den a ve spojení s tvým Synem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje svou oběť za záchranu světa, ti nabízím své modlitby, práce, utrpení i radosti. Duch Svatý, který vedl Ježíše, ať je i mým průvodcem a dává mi sílu svědčit o tvé lásce. Spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, to vše přináším jako svou nepatrnou oběť zejména na úmysly Svatého otce a našich biskupů:

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA BŘEZEN 2025

Úmysl papeže: Za rodiny v krizi

Modleme se, aby zlomené rodiny našly uzdravení svých ran v odpuštění a vzájemném znovunalezení svých darů, i v jejich odlišnostech.

Národní úmysl: Za účastníky národní pouti

Modleme se, aby se poutníci do Říma vrátili do svých domovů s pokojnou nadějí, radostnou vírou a novou odvahou svědčit o Kristu.

Svatý Františku Xaverský, oroduj za nás!

Svatá Terezie od Dítěte Ježíše, oroduj za nás!

smutkem. Mezitím přišla k dřevěné bráně a železným klepadlem ve tvaru lví hlavy zaklepalá.

Těžké dveře se pootevřely a vykoukla z nich střapatá hlava neoholeného muže. Naznačil jí, aby vešla dovnitř. Ale vtom ji Francesca popadla za ruku a vyškulba jí kapesník zabalený v hedvábném papíru.

„Přinesly jsme zakázku,“ řekla rychle, ale mile a odevzdala muži balíček. Ještě silněji stiskla Zitinu dlaň a táhla ji pryč od domu.

Zita ničemu nerozuměla, ale nechala se poslušně vést. Francesca celou cestu mlčela, až došly ke kostelu. Když vešly dovnitř, přezehnala se svěcenou vodou a padla na kolena. Chvilí počkala, až se jí uklidní rozbušené srdce, a potom děkovala Bohu za záchranu Zity.

Vylekaná Zita se také oddala modlitbě, i když nechápala, co se stalo, proč ji Francesca tak rychle tahala pryč od toho domu.

Až potom, co vyšly z kostela, jí Francesca prozradila, že ji Rosalia poslala do vykřičeného domu. Kdyby vešla dovnitř, neodešla by z něj jako počestná žena.

„Je to nevěstinec. Dům, kde se páchají ty nejohavnější neřesti, městský dům bahna. Každé děvče, které překročilo jeho práh, ztratilo nevinnost,“ Francesce se třásl hlas pomyšlením, že by tak smutně mohla dopadnout její přítelkyně.

Zitě vstoupily do očí slzy. Takovou ďábelskou past na ni Rosalia nastražila? Kde se v ní vzalo takové zlo?

„Děkuji ti, Francesco, zachránila jsi mě,“ padla Zita k jejím nohám a políbila ji obě ruce. „Jsi skutečná přítelkyně,“ zavzlykala, protože až nyní jí došlo, co se všechno mohlo stát.

„Vstaň, nejsem hodna, abys přede mnou klečela.“ Francesca ji zvedla a Zita se jí vrhla okolo krku a pevně ji objímala.

(Pokračování)

Přeložila -mv- (Redakčně upraveno)

Pondělí 24. 2. 2025

6:05 Bez tebe to nejde: Umění a potřeba říci druhému ne
7:05 U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře (153. díl):
Co vaříly naše babičky – fašank **8:25** Viděli jsme 5+
9:00 Živě s Noe [L] **9:15** Outdoor Films s Abhejali
Bernardovou: Extrémní dálková plavkyně – Oceans Seven
10:40 Přesah: S výtvarným a užitým uměním **11:30** Živě
s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L]
12:05 Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P]
12:50 Příběhy odvahy a víry: Svatý Serafím: Na zemi
anděl, v nebi člověk **13:20** Středoafrická republika –
Vzpouza duchů lesů a vod **14:00** Jsi krásná – Příběh Em
14:40 Noční univerzita: prof. Petr Slaviček – Věda o vědě –
Co ví vědci na vědce **16:05** Mír, mír, mír **16:25** Faustyna –
apoštol Božího milosrdenství **17:40** Setkání: Marek Sovka
– Branišovice **18:00** Sedmihlásky: Poslali mňa pro vodu
18:05 Příběhy z Dobré knihy: Ježíšovo nanebevstoupení
a seslání Ducha Svatého **18:13** Hrací strojek **18:25** Zahrada
písničkářů: Marie Tišarová [P] **18:55** Vezmi a čti: Únor
2025 [P] **19:10** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Viděli
jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** Bohém s Bohem: Anna
Beata Hábllová [P] **21:15** ARTBITR – Kulturní maga-
zín [P] **21:30** S chutí přes práh: Komunita Blahoslavenství
v Dolanech u Olomouce **21:50** V pohorách po horách:
Koprovský štít ve Vysokých Tatrách **22:05** K jádru
věci: S Tomášem Halíkem **23:05** Pěšky hezky česky:
Svatojakubská cesta **23:30** V souvislostech **23:55** Letem
jazzem (8. díl): Poznáváme harmonii **1:00** Noční repríza
dopoledních pořadů.

Úterý 25. 2. 2025

6:05 Bez tebe to nejde: Pomoz mi s životem **7:10** Naše
Horní Lideč **8:00** Buon giorno s Františkem **8:45** Viděli
jsme **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Setkání: Ondřej Benešik –
kaple ve Strání **9:20** V souvislostech **9:40** Tiché hrozby –
Zemětřesné roje **10:10** Noční univerzita: Hudba v Duchu
Svatém **11:10** Léčba i naděje v srdci Afriky **11:30** Živě
s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední mod-
litba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli
jsme [P] **12:50** Dokořán: S Danou Morávkovou
13:35 Expedice Kola **14:00** Zebra bez hřívy **14:30** Outdoor
Films: Kdo žije duchovně, má každá jeho činnost du-
chovní rozměr **16:05** Muzikanti, hrajte: Pracovníci
17:15 Kouzlo Vysoké nad Kysucou **18:00** Sedmihlásky:
Poslali mňa pro vodu **18:05** Příběhy z Dobré knihy: Život
prvních křesťanů **18:10** Cirkus Noeland: Roberto, Kekulín
a svatý František **18:35** Galandovci a Zdenko Horecký
19:00 Setkání: Michaela Sojdrová – Arcibiskupský zámek
a Podzámecká zahrada v Kroměříži **19:15** Pokoj vám!:
Modlitba za mír **19:40** Viděli jsme **19:45** Přejeme si...
20:05 Daruj písničku [L] **21:05** Na startu [P] **21:30** Terra
Santa News: 19. 2. 2025 **21:55** Poutníci času: S rodin-
ným cirkusem Josef Wertheim **22:15** Má vlast: Bludov
23:25 Zelená poušť **0:30** S Bohem pro lidi **1:00** Noční
repríza dopoledních pořadů.

Středa 26. 2. 2025

6:05 Bez tebe to nejde: Doma není nikdo prorokem
7:05 Zapomenuté Čako **7:25** Noční univerzita: prof. Petr
Slaviček – Věda o vědě – Co ví vědci na vědce **8:45** Viděli
jsme **9:00** Generální audience papeže Františka [L]
10:00 Hlubinami vesmíru s Milanem Halouskem:
Pilotovaná kosmonautika, 2. díl. **10:45** Příběh o Žofii
11:30 Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední
modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L]
12:45 Viděli jsme [P] **12:50** Rockom krokem: Třebovický
koláč 2018 **13:35** Vezmi a čti: Únor 2025 **14:00** Jano
Köhler **15:10** Mezi pražci: Únor 2025 **16:00** Bohém

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka
TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

s Bohem: Anna Beata Hábllová **17:10** Příroda kolem
nás: Husa velká. Léto v okolí města. Voliéra pod ska-
lou. [P] **17:30** Terra Santa News: 26. 2. 2025 [P]
18:00 Sedmihlásky: Poslali mňa pro vodu **18:05** Příběhy
z Dobré knihy: Obrácení svatého Pavla **18:10** Strýček
Emu: Už aby bylo jaro **18:21** Vysočina – odkaz Josefa
Jambora **19:00** Adorace s mladými [L] **19:40** Viděli jsme
19:45 Přejeme si... **20:05** Nebojte se...: Ptejte se kněze [L]
21:05 Galicijský poutník **21:50** Noční univerzita: Svěcení
žen [P] **22:50** Stíny barbarské noci **23:30** Generální
audience papeže Františka **23:55** Příběhy odvahy a víry:
Svatý Serafím: Na zemi anděl, v nebi člověk **0:20** Příběhy
psané životem: Zpověď z valdické věznice **1:10** Noční
repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 27. 2. 2025

6:05 Bez tebe to nejde: Je matka církev mateřská?
7:10 Outdoor Films: Kdo žije duchovně, má každá jeho
činnost duchovní rozměr **8:45** Viděli jsme **9:00** Živě
s Noe [L] **9:15** Dokořán: S Danou Morávkovou **10:00** Terra
Santa News: 26. 2. 2025 **10:25** K jádru věci: S Tomášem
Halíkem **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P]
12:00 Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple
Telepace [L] **12:45** Viděli jsme [P] **12:50** Jsem N: Věrnost
13:05 Místa spojená nad sv. Františkem Salemským a jeho
poselství **13:30** Generální audience papeže Františka
14:00 Palestina – Až přijde Syn člověka **14:30** Zpívá
celá dědina: Dolní Bojanovice **16:00** Výpravy do divočiny:
Ryby pod vlivem chemie **17:00** Fotografa lidských duší
17:20 Zmknoutí na východě **18:00** Sedmihlásky: Poslali
mňa pro vodu **18:05** Příběhy Starého zákona: Stvoření
světa **18:10** Ovečky: 8. neděle v mezidobí **18:30** Zřím
Řím **18:50** Mír, mír, mír **19:15** Pokoj vám!: Modlitba
za mír **19:40** Viděli jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** Perly
české operety aneb To nejlepší z pera pánů O. Nedbala,
R. Piskáčka a R. Frimla **21:20** Moudrost mnichů: Recept
na nudu **21:35** Můj chrám: Kristina Koldinská, právnička
a VŠ pedagog, v kostele sv. Štěpána v Praze **22:05** Pod
lampou [P] **0:10** CampFest 2018 **1:00** Noční repríza do-
poledních pořadů.

Pátek 28. 2. 2025

6:05 Bez tebe to nejde: Ten umí to a ten zas tohle
7:05 Pro naše děti: Benefiční koncert k rekonstrukci
ZŠ Salvátor ve Valašském Meziříčí **8:45** Viděli jsme
9:00 Živě s Noe [L] **9:15** ARTBITR – Kulturní magazín
9:30 Rozumíme médiím: Co změnit v mediální legisla-
tivě **9:55** Pěšky hezky česky: Cyrilometodějská stezka
10:15 Bohém s Bohem: Anna Beata Hábllová **11:30** Živě
s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední mod-
litba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:45** Viděli
jsme [P] **12:50** Daruj písničku **14:00** Jak potkávat svět:
S Pavlem Žalmanem Lohonkou **15:25** Albánie – Metanoia
16:00 Nebojte se...: Ptejte se kněze **17:00** Na úsvitu spo-
lečných dějin **17:30** Ženy naší rodiny **18:00** Sedmihlásky:
Poslali mňa pro vodu **18:05** Příběhy Starého zákona:
Neposlušnost prvních lidí **18:11** Popelka: Divadlo Víti

Marčíka **19:01** Múzy církevních škol: CZŠ Veselí nad
Moravou **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:40** Viděli
jsme **19:45** Přejeme si... **20:05** K jádru věci: S Pavlem
Fischerem [L] **21:05** Moudrost mnichů: Recept na stres
21:20 Poletuchy: Na skok do lázní **22:05** OMG boží
talkshow: S Evou Holubovou a Ladislavem Heryánem
22:40 Vezmi a čti: Únor 2025 **22:55** Na slovo s bisku-
pem Róbertem Bezákem **0:05** Ich bin: Já jsem **1:00** Noční
repríza dopoledních pořadů.

Sobota 1. 3. 2025

6:05 Ateliér užité modlitby: Marek Orko Vácha a Václav
Ventura **7:05** Duchovní malby: Ježíšovo utrpení
7:25 Stríčky z ostravské archeologie: Hroby pod bý-
valou školou **7:33** Zachraňme kostely: Kostel Nalezení
sv. Kříže a kaple sv. Anny v Pelhřimově **7:53** Léčba i na-
děje v srdci Afriky **8:05** Klenot v lese **8:30** Sedmihlásky:
Poslali mňa pro vodu **8:35** Ovečky: 8. neděle v mezidobí
8:55 Cirkus Noeland: Roberto, Kekulín a svatý František
9:20 Strýček Emu: Už aby bylo jaro **9:40** Viděli jsme
9:45 Příroda kolem nás: Krmítko v lese. Podzim v okolí
města. Procházka Lovětinskou roklí. [P] **10:01** Přesah:
S výtvarným a užitým uměním **10:50** Hovory z Rekovic:
Kamil Mrva **11:05** Flešbky – Godzone podcast: Simona
Magušinová – Mám krabice plné písní, které ještě
nikdo neslyšel **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus
Domini **12:05** Duchovní menu [P] **12:35** Pod lampou
14:35 Duchovní krajina Novohradských hor: Zaniklé
vesnice pod Mandelsteinem **15:00** Majos **15:30** Poutníci
času: Se Zdeňkem Ráčilem **16:00** Z duše země zro-
zená...: MFF Strážnice 2024 **17:40** V pohorách po horách:
Stolová hora v oblasti Pálavských vrchů **18:00** Zamyšlení
Tomáše Halíka: 8. neděle v mezidobí [P] **18:20** Příběhy
odvahy a víry: Petr Čadaajev: Bláznova obhajoba
18:50 V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba
za mír **19:35** Setkání: Eva Rajchmanová – Slovácká
chalupa v Dolních Bojanovicích **19:45** Přejeme si...
20:05 Bábušky z Černobyli **21:15** Hlubinami vesmíru
s dr. Soňou Ehlerovou: Galaxie a mezihvězdná hmota [P]
22:00 The Chosen (5. díl): Svatební dar **23:05** Bohém
s Bohem: Anna Beata Hábllová **0:20** Mezi pražci: Únor
2025 **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 2. 3. 2025

6:05 Koncert chval SBM: Pozorice, kostel Nanebevzetí
Panny Marie **7:40** Zamyšlení Tomáše Halíka: 8. ne-
děle v mezidobí **8:00** Vendelín Javorka: Misia nekončí
8:30 Cvrlikání (90. díl): Ponk **9:45** S chutí přes práh:
Klášter karmelitánů v Kostelním Vydří **10:05** Poutníci
času [P] **10:30** Mše svatá [L] **11:40** Přejeme si... [L]
12:00 Polední modlitba Sv. otce Františka [P] **12:20** V
souvislostech **12:40** Viděli jsme 5+ [P] **13:05** Hlubinami
vesmíru s dr. Soňou Ehlerovou: Galaxie a mezihvězdná
hmota **13:55** Muzikanti, hrajte: Miločanka **15:00** Bábušky
z Černobyli **16:15** Jak potkávat svět: S Petrem Sovičem
17:35 ARTBITR – Kulturní maga-
zín **18:00** Sedmihlásky (62. díl): Ztratila sem fěrtůšek
18:05 Ovečky: 8. neděle v mezidobí **18:25** Cirkus Noeland:
Roberto, Kekulín a kouzelné hodiny **18:50** Strýček Emu:
Zavařeniny [P] **19:05** V pohorách po horách: Strážov –
Strážovské vrchy **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír
19:35 Setkání: Ondřej Benešik – kaple ve Strání
19:45 Přejeme si... **20:05** The Chosen (5. díl): Svatební
dar **21:10** Beatus: Původ Svatojakubské cesty [P] **22:30**
Janáčkův máj – 40. ročník Mezinárodního hu-
debního festivalu: Klenoty evropské opery s Adamem
Plachetkou **0:10** Viděli jsme 5+ **0:40** Polední modlitba
Sv. otce Františka **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 24. 2. o 17:00 hod.: Novodobí Robinsoni (Zajatci)

Pridajte sa k rodine Robinsonovcov, ktorá stroskotala na opustenom ostrove. Táto odvážna rodina bude musieť prekonať mnoho prekážok v podobe pirátov, domorodých kmeňov, divých zvierat a prírodných živlov, aby na ostrove mohla prežiť.

Utorok 25. 2. o 20:25 hod.: Tajomstvá Vatikánu (Záhrada na kopci)

V ďalšej časti dokumentárneho seriálu navštívime vatikánske záhrady. Priblížime si ich históriu i súčasnosť. Budeme sledovať príbeh ich vzniku, pozrieme sa na niektoré zaujímavé miesta v nich, aj ich súčasnú podobu. Oboznámime sa s filozofou týchto záhrad, ich účelom, spôsobom vytvárania, spoznáme ľudí, ktorí sú svojou prácou spojení so záhradami: manažerov, záhradníkov, architektov. Budeme počuť názory predstaviteľov vatikánskej hierarchie na Vatikánske záhrady, aj kritické pohľady na ne.

Streda 26. 2. o 15:15 hod.: Jubilejný katechézy

Špeciálne katechézy Svätého otca pri príležitosti Jubilejného roku 2025.

Štvrtok 27. 2. o 13:35 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Chrám Najsv. Srdca Ježišovho v Barcelone)

Chrám Najsvätejšieho srdca Ježišovho v Barcelone je klenotom medzi chrámami, aj preto sme ho zaradili do našej série. Jeho nebyzantský štýl je vskutku oslnivý. Všetky sochy, vitráže a dekoratívne rytiny v tejto bazilike slúžia jedinému cieľu: sú oslavou Ježiša a jeho Matky.

Piatok 28. 2. o 20:30 hod.: Desat' Božích prikázani

Historický, Oskarom ocenený film hollywoodského režiséra Cecila B. DeMillea vychádza z knihy Exodus a popisuje príbehy Mojžiša. Dej sa začína v okamihu, keď sa malé dieťaťko plávajúceho v košíku po rieke ujíma faraónova dcéra, ktorá ho prijme za svoje. Vďaka tomu je vychovávaný a vzdelávaný v prepychu kráľovstva. Až neskôr v dospelosti zistí pravdu o svojom pôvode. Rozhodne sa pomôcť hebrejskému ľudu a vyslobodiť ho z otroctva. Vzbúri sa proti nevlastnému bratovi faraónovi a kňazom ovládajúcim Egypt. A vyvedie Izraelitov z Egypta.

Sobota 1. 3. o 20:30 hod.: Otázka viery

Keď tri rodiny postihnú tragédie, osud ich prinúti vydať sa na spoločnú cestu, aby objavili Božiu lásku, milosť a milosrdenstvo. Výzvy, ktorým čelia, by mohli vzkriesiť aj ich vieru.

Nedeľa 2. 3. o 20:30 hod.: The Chosen / Pozvanie, 1. séria

Seriál o živote Ježiša, prerozprávany z pohľadu ľudí, ktorí ho stretli. Matúš sa snaží zosúladiť zázraky, ktorých bol svedkom, s realitou. Nikodém sa stretáva s Ježišom v noci.

Liturgická čtení

Nedeľa 23. 2. – 7. nedeľa
v mezidobí

1. čt.: 1 Sam 26,2.7-9.12-13.22-23
Ž 103(102),1-2.3-4.8+10.12-13
Odp.: 8a (*Hospodin je milosrdný a milostivý.*)

2. čt.: 1 Kor 15,45-49
Ev.: Lk 6,27-38

Pondělí 24. 2. – ferie

1. čt.: Sir 1,1-10
Ž 93(92),1ab.1c-2.5
Odp.: 1a (*Hospodin kraluje, oděl se velebností.*)
Ev.: Mk 9,14-29

Úterý 25. 2. – ferie

1. čt.: Sir 2,1-13 (řec. 1-11)
Ž 37(36),3-4.18-19.27-28.39-40
Odp.: 5 (*Hospodinu svěř svůj osud, on sám bude jednat.*)
Ev.: Mk 9,30-37

Středa 26. 2. – ferie

1. čt.: Sir 4,12-22 (řec. 11-19)
Ž 119(118),165.168.171.172.174.175
Odp.: 165a (*Hojný pokoj těm, kdo milují tvůj zákon, Hospodine.*)
Ev.: Mk 9,38-40

Čtvrtek 27. 2. – nezávazná památka sv. Řehoře z Nareku

1. čt.: Sir 5,1-10 (řec. 1-8)
Ž 1,1-2.3.4+6
Odp.: Ž 40(39),5a (*Blaze tomu, kdo svou naději vložil v Hospodina.*)
Ev.: Mk 9,41-50

Pátek 28. 2. – ferie

1. čt.: Sir 6,5-17
Ž 119(118),12.16.18.27.34.35
Odp.: 35a (*Vod' mě, Pane, po stezce svých předpisů.*)
Ev.: Mk 10,1-12

Sobota 1. 3. – nezávazná sobotní památka Panny Marie

1. čt.: Sir 17,1-13 (řec. 1-15)
Ž 103(102),13-14.15-16.17-18a
Odp.: 17 (*Hospodinova láska od věků pro všechny, kdo se ho bojí.*)
Ev.: Mk 10,13-16

BREVIÁŘ PRO LAIKY

22. ÚNORA – 1. BŘEZNA 2025

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 23. 2.		PO 24. 2.		ÚT 25. 2.		ST 26. 2.		ČT 27. 2.		PÁ 28. 2.		SO 1. 3.	
Antifona	1028	1148	1044	1164	1060	1181	1075	1197	1091	1214	1106	1230	1666	1883
Žalm	783	881	783	881	786	884	783	881	783	881	785	883	783	881
Ranní chvály:														
Hymnus	1029	1148	1045	1164	1061	1181	1076	1197	1091	1214	1107	1231	1666	1883
Antifony	1030	1149	1046	1165	1062	1182	1076	1198	1092	1215	1107	1232	1123	1248
Žalmy	1030	1150	1046	1166	1062	1183	1076	1198	1093	1215	1108	1232	1124	1249
Krátké čtení a zpěv	1033	1152	1049	1169	1065	1186	1079	1201	1095	1218	1111	1235	1668	1885
Antifona k Zach. kantiku	695	784	1049	1169	1065	1186	1080	1202	1095	1218	1111	1235	1669	1886
Prosby	1033	1153	1049	1169	1065	1186	1080	1202	1095	1219	1111	1236	1655	1886
Závěrečná modlitba	695	784	1050	1170	1065	1187	1080	1202	1096	1219	1112	1236	1656	1888
Modlitba během dne:														
Hymnus	1034	1157	1050	1171	1066	1187	1081	1203	1096	1220	1112	1237	1127	1253
Antifony	1035	1155	1051	1171	1066	1188	1081	1203	1097	1220	1113	1237	1128	1253
Žalmy	1035	1155	1051	1171	1067	1188	1081	1204	1097	1220	1113	1238	1128	1254
Krátké čtení	1037	1157	1054	1174	1069	1190	1084	1206	1100	1223	1115	1240	1130	1256
Závěrečná modlitba	695	784	1054	1174	1069	1191	1084	1206	1100	1224	1116	1240	1131	1256
Nešpory:														
SO 22. 2.														
Hymnus	1024	1143	1039	1158	1055	1176	1071	1192	1085	1208	1101	1225	1117	1258
Antifony	1025	1144	1040	1159	1056	1177	1071	1193	1086	1209	1102	1226	1118	1259
Žalmy	1025	1144	1040	1159	1057	1177	1072	1193	1087	1209	1102	1226	1118	1259
Kr. čtení a zpěv	1027	1146	1043	1162	1059	1179	1074	1195	1089	1212	1105	1229	1120	1261
Ant. ke kant. P. M.	694	784	695	785	1059	1180	1074	1196	1090	1212	1105	1229	1121	1246
Prosby	1028	1147	1043	1163	1059	1180	1074	1196	1090	1212	1105	1229	1121	1246
Záv. modlitba	695	784	695	784	1060	1181	1075	1196	1090	1213	1106	1230	1122	1247
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398

MODLITBY

MINUTOVÉ MODLITBY PRO MÁMY
Hope Lyda • Překlad Miroslava Čejková

Mámo, pojď si na chvíli odpočinout. Vejdí do Boží přítomnosti s modlitbami za ochranu, správný směr, klid, radost a za mnohé jiné věci. Každá strana osvěží tvou mysl Božím slovem, naplní tvou vystresovanou duši moudrostí, zahřeje tvé vyčerpané srdce útechou. Záleží na každé minutě. Odevzdej Bohu své obavy a naději. Odevzdej mu sebe i své děti. Najdi útočiště v jeho přívětivém náručí. Hope Lyda velmi touží po tom, aby lidé ve svém životě zaslechli a zakusili tichý a klidný hlas Boha...

Christian Project Support • Váz., 110x153 mm, 174 stran, 270 Kč

TEOLOGIE

O BOŽÍM POZNÁNÍ V TEOLOGICKÉ SUMĚ

Tomáš Akvinský • Překlad Karel Šprunk
Úvodní studie, poznámky a revize překladu Petr Dvorský • Odpovědná redaktorka Dagmar Kopecká • Odborná recenze prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D., a prof. PhDr. Tomáš Nejeschleba, Ph.D.

Tento svazek obsahuje překlad třetí části pojednání o jediném Bohu (STh I, q. 14–18). Tomáš se v něm zaměřuje především na charakteristiku a obsah Božího poznání, včetně několika tradičních problémů, jež s tímto tématem souvisejí. Zabývá se také pojmy pravdy, nepravdy a života – pokud jde o ně samotné, tak i v jejich vztahu k Bohu a jeho poznání. Úvodní studie si klade za cíl poskytnout čtenáři koncepční nástroje usnadňující

porozumění přeloženému textu. Vysvětluje význam základních pojmů, které Tomáš v diskusi o poznání používá, a pokračuje komentářem jednotlivých částí traktátu. Podrobněji rozebírá ty aspekty Tomášova myšlení, které jsou náchylné k nesprávné interpretaci. Zvláštní kapitola je věnována úvodu do tradičních sporů o vztahu mezi Božím poznáním a jeho kontingentními a proměnlivými objekty.

KRYSTAL OP, s.r.o. • Brož., 130x205 mm, 216 stran, 270 Kč

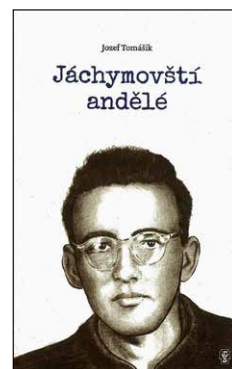
ZE ŽIVOTA BLAHO SLAVENÉHO

JÁCHYMOVŠTÍ ANDEĚLÉ

Jozef Tomášik • Překlad Marie Fabiánová • Ilustrace Matuš Mitas • Úvod Augustín Slaninka, CM

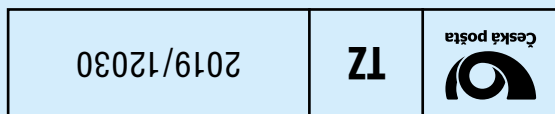
Vyšlo s církevním schválením. Kniha přibližuje život a utrpení bl. Jána Havlíka. Jeho život, jeho víra, jeho srdce byly čisté. A takové jsou i básně Jozefa Tomášika, který debutoval roku 2014 básnickou sbírkou *Anjel v cele*, věnovanou památce mučedníka Janka Havlíka. Básně z této sbírky nacházíme v českém překladu v knize *Jáchymovští andělé*. Jsou zde doplněny o autorovu další tvorbu (a o básně V. Ftorkové a M. Fabiánové). Celá kniha je protkána zachovanými zápisky Janka Havlíka, nyní blahoslaveného, řeholníka Misijní společnosti sv. Vincence de Paul. V knize často vystupují vězni komunistického režimu jako andělé. Ve sbírce se konkrétní slovenská krajina nebo prostředí českých věznic či uranových dolů proměňují na posvátná místa. Konkrétní svět se zde protíná se světem transcendentním.

Misijná spoločnosť sv. Vincenta de Paul v nakladateľstvi VINCENTÍN
Brož., 140x225 mm, 98 stran, 190 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matrice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matrice cyrilometodějská s. r. o.

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolok, Dolní nám. 24, Olomouc – IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Šéfredaktor Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kmrl, Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravy. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://svetlo.maticecm.cz>); periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávky knih: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzerce: redakce@maticecm.cz); týdeník: e-mail: periodika@maticecm.cz; Registrační značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžadované nezveřejněné příspěvky nevracíme.